

Sygn. akt VI Ga 279/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marta Zalewska

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2019 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: M. Sp. j. w M.

przeciwko: Zakładowi (...) Sp. z o.o. S.K.A. w Ławnicy

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w T. V Wydziału Gospodarczego z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. akt V GC 593/18 upr

oddala apelację.

Sygn. akt VI Ga 279/19

Uzasadnienie wyroku z dnia 30.04.2019r. w trybie art. 505¹³ §2 kpc

W dniu 23.11.2018r. Sąd Rejonowy w T. wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości.

Pozwany powyższy wyrok zaskarżył apelacją. Zarzucił naruszenie przepisów art. 233 §1 kpc poprzez przyjęcie, iż powód udowodnił zapłatę kwoty 1.152,41zł z tytułu odsetek za zwłokę, podczas gdy przelewów nie przedłożył; naruszenie art. 328 §2 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia bez przytoczenia podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie odsetek za zwłokę w kwocie 1.152,41zł; naruszenie art. 10.1 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez przyjęcie, że kwota 40 euro należy się od każdej z faktur z osobna; naruszenie art. 5 kc w zw. z art. 10.1 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez zasądzenie kwoty 40 euro jako jej 17-to krotności, co prowadzi wierzyciela do wzbogacenia kosztem pozwanego i jest sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa. Podniósł też nowy zarzut częściowego przedawnienia roszczenia w zakresie zasądzenie odsetek za nieterminową spłatę należności w kwocie 218,92zł z trzech faktur oraz w całości w zakresie kwoty 2.878,24zł jako 17-to krotność kwoty 40 euro. Na tej podstawie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w części ponad kwotę 170,46zł i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy mając na względzie, iż w postępowaniu uproszczonym uzasadnienie wyroku zawiera wyjaśnienie jedynie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności sąd w niniejszym postępowaniu apelacyjnym w ogóle nie badał podniesionego po raz pierwszy na etapie postępowania apelacyjnego zarzutu przedawnienia. Zarzut ten pozwany mógł i winien był podnieść przed sądem I instancji, a zgodnie z art. 505⁹§1¹ pkt 1 i 2 kpc apelację można oprzeć wyłącznie na zarzucie 1/naruszenia

prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź też na 2/naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli mogło mieć ono wpływ na wynik sprawy. Dodatkowo zgodnie z art. 505¹¹§2 kpc apelację można oprzeć na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem I instancji. Podniesiony w apelacji zarzut przedawnienia nie mieści się w dyspozycji w/w przepisów kpc, co skutkowało jego pominięciem bez jego oceny od strony merytorycznej.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacyjnych, tj. naruszenia przepisów prawa procesowego sąd nie dopatrył się takowych naruszeń, które mogłyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie. W szczególności niezasadny okazał się zarzut dotyczący naruszenia art. 233 kpc. Wbrew stanowisku strony apelującej powód nie musiał przedkładać w niniejszym postępowaniu dowodów zapłat należności głównych wynikających z faktur, wskazanych w nocie odsetkowej nr (...). Niespornym bowiem były twierdzenia powoda wskazane w uzasadnieniu pozwu, iż pozwany dokonał zapłat w terminach późniejszych niż terminy płatności podane w fakturach oraz wskazane w nocie odsetkowej, w której to nocie odsetkowej powód wskazał również terminy zapłaty i wartości faktur. Tych okoliczności pozwany nie negował w procesie, zaś wyliczenie odsetek za opóźnienie stanowiło wyłącznie czynność matematyczną. Dodać należy, iż faktury ze wskazanymi tam kwotami do zapłaty oraz terminami płatności i datami faktycznych zapłat zostały zawnioskowane i dopuszczone jako dowody w sprawie. Pozwany miał obowiązek odnieść się w sposób konkretny do faktów podanych przez powoda oraz wynikających z w/w dokumentu prywatnego, tymczasem analiza treści sprzeciwu od nakazu zapłaty wskazuje, iż pozwany zakwestionował notę odsetkową w zakresie wyliczenia, co zdaniem pozwanego wykluczało tą notę jako dowód w sprawie. Zarzucił przy tym pozwany, że powód nie przedłożył żadnego dowodu zapłaty, który potwierdziłby prawidłowość wyliczeń. Zgodnie z art. 229 i 230 kpc kpc sąd przeprowadza dowody wyłącznie na okoliczności sporne. Jeżeli zatem pozwany nie zanegował ani terminów płatności ani terminów zapłaty wskazanych w nocie odsetkowej, powód nie miał obowiązku dowodzić tych terminów. Pozwany nie twierdził też, na czym konkretnie polegał błąd w wyliczeniach powoda, dlatego zakwestionowanie en bloque prawidłowości wyliczenia nie wywarło żadnych skutków procesowych w zakresie narzucenia na powoda w tym procesie ciężaru dowodzenia wynikającego z art. 6kc. Sąd nie podzielił również kolejnego zarzutu apelującego dotyczącego błędów w uzasadnieniu wyroku. Brak wskazania podstawy prawnej roszczenia odsetkowego w wysokości 1.152,41zł nie mogło mieć i nie miało wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie w tym zakresie, gdyż zarówno z ustaleń faktycznych wskazanych w uzasadnieniu wyroku, jak i w ostatnim akapicie uzasadnienia podstawy prawnej Sąd Rejonowy powołał się na roszczenie odsetkowe za cyt.: „opóźnienie”/„zwłokę” w zapłacie liczoną od terminów wskazanych w fakturach, co oznacza, iż podstawę prawną tego roszczenia stanowił przepis art. 481 § 1 kc. Uzupełniająco wskazać należy, iż zgodnie z art. 4a Ustawy o terminach zapłaty ... przepisu art. 481 § 2 kc nie stosuje się do transakcji handlowych, co oznacza, iż począwszy od 1.01.2016r. należą się z tego tytułu odsetki transakcyjne (przepisy intertemporalne art. 55 i 56 ustawy wprowadzającej przepis art. 4a). Tym niemniej odsetki za opóźnienie są niższe niż transakcyjne, zatem na podst. art. 321 § 1 kpc poczynając od 1.01.2016r. powód miał prawo domagać się mniej, niż mu się ustawowo należało. Powyższe dotyczy tylko opóźnionej płatności za fv nr (...),(...), (...) i (...), gdzie zapłata nastąpiła po 1.01.2016r.

Odnosząc się z kolei do zarzutu naruszenia art. 10.1 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wskazać należy, iż zgodnie z ust. 3 tego przepisu uprawnienie do kwoty 40 euro przysługuje od transakcji handlowej z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 pkt 2. Zgodnie z art. 4 pkt 1 tej ustawy transakcją handlową jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi. Zasadą jest, jeżeli nic przeciwnego nie wynika z umowy stron, iż faktura stanowi dokument księgowy potwierdzający zdarzenie gospodarcze, jakim jest umowa stron, w tym przypadku umowa sprzedaży. Pozwany nie udowodnił w procesie niniejszym, iż strony łączyła jedna umowa sprzedaży na towary objęte fakturami wskazanymi w nocie odsetkowej, nie zaprzeczył też twierdzeniom uzasadniającym pozwu, że powód sprzedawał pozwanej towar, na co wystawiał faktury VAT (art. 230 kpc). Idąc nawet takim rozumowaniem pozwanego, gdyby strony łączyła jedna umowa sprzedaży z dostawą towarów w częściach wedle każdej z faktur, to zgodnie z art. 11.2. pkt 2 równowartość 40 euro należy się stronie powodowej w stosunku do każdej niezapłaconej części, czyli w stosunku do każdej niezapłaconej faktury VAT.

Sąd bierze z urzędu od uwagę nieważność z mocy prawa (art. 56 kc), co odnosi się również do źródła tej nieważności w postaci naruszenia art. 5 kc powołanego po raz pierwszy w apelacji. Oznacza to, iż zarzut ten nie mógł być potraktowany

przez sąd odwoławczy jako spóźniony. Sąd nie dopatrył się naruszenia przez powoda zasad współżycia społecznego czy też zachowania sprzecznego ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tej instytucji zryczałtowanej kwoty odzyskiwania należności. Ustawodawca jasno określił w zapisie ustawy, iż równowartość 40 euro należy się za każdą transakcję czy każdą z części świadczenia w jednej transakcji (w tym wypadku od każdej fv), zatem naliczenia tej opłaty przez powoda za 17 fv jest zgodne z prawem, przy czym nie jest konieczne dla naliczenia tej opłaty faktyczne poniesienie tych kosztów, zatem tylko wyjątkowe konkretne okoliczności sprawy mogą uzasadnić przyjęcie nadużycia prawa. Takich okoliczności pozwany nie wskazał, nie uzasadnił, ograniczając swoją obronę tylko do twierdzenia, iż naliczenie opłaty od każdej z fv , zamiast od jednej stanowi nadużycie prawa. Dodać należy, iż pozwany przekroczył terminy płatności w sposób znaczny, nie były to opóźnienia kilkudniowe, za wyjątkiem 3 ostatnich fv, zatem z tego punktu widzenia naliczenie opłaty za każdą z fv odrębnie nie stanowi naruszenia art. 5 kc.

Z tych względów sąd orzekł na podst. art. 385 kpc.